

Podziękowania

Ukazanie się niniejszego tomu to w znacznej mierze ogromna zasługa dr. hab. Jana Szumskiego, prof. PAN, który podjął się przekładu na język polski nielatawego tekstu. Mimo swojego ogromnego doświadczenia w translacjach źródeł historycznych (z języka rosyjskiego na język polski i odwrotnie) musiał, jak zresztą przyznaje w „Nocie od tłumacza”, właściwie tekst studiować, a poza tym uczyć się technologii i maszynoznawstwa różnych rzemiosł. Z tym że w każdym przypadku nauka ta okazywała się studiami nad historią techniki, a nie jej stanem obecnym, łatwiejszym do zrozumienia choćby ze względu na warstwę pojęciową. Jestem Mu ogromnie wdzięczny, że podjął się tego zadania, i pozostaję w przekonaniu, że nikt inny nie potrafiłby podejść do niego z takim zaangażowaniem. Efekty – w moim odczuciu wspaniałe – ocenią Państwo sami.

Wyrazy wdzięczności kieruję również do dr. hab. Zbigniewa Tucholskiego, prof. PAN, który wspierał tłumacza swoją bogatą wiedzą z zakresu historii techniki, udzielając fachowych porad i konsultacji. Profesor Tucholski wykonał również korektę językową opisów procesów produkcyjnych oraz zweryfikował terminologię techniczną.

Zasady edytorskie i rozwiązania rozmaitych problemów natury wydawniczej dyskutowałem na seminariach Katedry Judaistyki im. T. Taubego na Uniwersytecie Wrocławskim oraz na zebraniu mojego macierzystego Zakładu Historii XIX Wieku w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Uczestnikom tych spotkań bardzo dziękuję za wszystkie cenne rady i głosy krytyczne.

Jestem niezmiernie wdzięczny moim petersburskim przyjaciołom: prof. Waleremu Dymyszycowi i Aleksandrowi Iwanowowi za wsparcie w odkrywaniu, kto i dlaczego napisał publikowane tu reportaże. Profesor Ewie Geller dziękuję za fachową konsultację form niemieckich pojęć używanych w tekście, a dr Monice Polit – za inspirujące rozmowy o żydowskich reportażach. Jakość tekstu wiele zawdzięcza wyteżonej pracy redakcyjnej Pani Aleksandry Zych.

Recenzentom wydawniczym: dr. hab. Sławomirowi Łotyszowi, prof. PAN, oraz dr hab. Joannie Nalewajko-Kulikow, prof. PAN, jestem wdzięczny za korekty i wskazanie rozmaitych uchybień oraz koniecznych uzupełnień.

Niniejsza książka mogła się ukazać dzięki wsparciu Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego i życzliwości dr. hab. Łukasza Niesiołowskiego-Spanò, dyrektora Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego.